

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

25. oktober 2001

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Fødevareministeriets reviderede grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2000/13/EF for så vidt angår angivelse af ingredienser i levnedsmidler, KOM(2001)433 endelig.

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevaredirektoratet/1. afdeling, 2. kontor

J.nr.: 3130-462/01 / 1997-4113-0001

Den 24. oktober 2001

FA3/ARU/THE

LFM 0564

REVIDERET GRUNDMOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2000/13/EF for så vidt angår angivelse af ingredienser i levnedsmidler

KOM(2001) 433 endelig

Ændringer er markeret med en streg i marginen.

Resumé

Til opfølgning af Kommissionens Hvidbog om Fødevoresikkerhed foreslås de eksisterende fællesskabsregler for angivelse af ingredienser i levnedsmidler ændret. Forslaget har til formål at sikre, at forbrugere med allergi eller intoleranser hjælpes ved, at de får mere fyldestgørende oplysninger om produkternes sammensætning.

Forslaget indebærer en ophævelse af den såkaldte 25%-regel, som indebærer, at det i dag ikke er obligatorisk at nævne de forskellige dele i en sammensat ingrediens, hvis denne udgør mindre end 25% af fødevareren. Der indføres en 5%-regel for sammensatte ingredienser, hvis sammensætningen er fastsat i gældende fællesskabsforskrifter, samt en tilsvarende 5%-regel vedrørende saucer og sennep og endelig en 2%-regel for krydderier. Samtidig fastsættes en liste over allergener, der i alle tilfælde skal fremgå af mærkningen af fødevarer. Endvidere begrænses mulighederne for at anvende kategorinavne for visse ingredienser.

En vedtagelse af direktivet skønnes generelt at medføre et højere sundhedsbeskyttelsesniveau og forbrugerinformation vil blive forbedret. Dog vil en gennemførelse af forslaget, som det nu foreligger, medføre en forringelse i forhold til de gældende danske regler for vin om mærkning af sulfid og sorbat.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM(2001) 433 af 6. september 2001 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om ændring af direktiv 2000/13/EF for så vidt angår angivelse af ingredienser i levnedsmidler. Forslaget er modtaget i Rådet den 7. september 2001.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 95 og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er tale om en ændring af eksisterende fællesskabsregler til opfølgning af Kommissionens Hvidbog om Fødevarer sikkerhed. Forslaget er begrundet i et ønske om generelt at sikre forbrugerne en fyldestgørende information, således at personer med allergi får bedre mulighed for at kontrollere, om en ingrediens med allergifremkaldende egenskaber findes i et givet produkt.

Formål og indhold

Forslaget har til formål at sikre, at forbrugere med allergi eller intoleranser hjælpes ved, at de får mere fyldestgørende oplysninger om produkternes sammensætning. Dette vil generelt sikre bedre information til forbrugerne om en fødevarers sammensætning og give forbrugerne mulighed for at undgå bestemte fødevarer ingredienser.

Det foreslås derfor at ændre mærkningsdirektivet (direktiv 2000/13/EF), således at der i et nyt bilag IIIa til direktivet fastsættes en liste over allergener, der i alle tilfælde skal fremgå af mærkningen af fødevarer. I den forbindelse skal bl.a. muligheden for at anvende kategorinavn, som f.eks. olie for visse ingrediensers vedkommende, udgå. Samtidig indebærer forslaget en ophævelse af den såkaldte 25%-regel, som indebærer, at det i dag ikke er obligatorisk at nævne de forskellige dele i en sammensat ingrediens, hvis denne udgør mindre end 25% af fødevareren.

Dog indføres der en 5%-regel for sammensatte ingredienser, hvis sammensætningen er fastsat i gældende fællesskabsforskrifter, som f.eks. varestandarden for marmelade, samt en tilsvarende 5%-regel vedrørende saucer og sennepper og endelig en 2%-regel for krydderier.

Der er i direktivet foreslået bestemmelser, der sikrer, at ingredienskategorierne "kandiserede frugter" og "grøntsager", som kan have allergifremkaldende virkninger, ikke længere kan betegnes ved kategoribetegnelsen. For så vidt angår de øvrige kategorier, der kan omfatte allergener, må kategorinavnet kun anvendes, hvis det pågældende allergen, der fremgår af bilaget til direktivet, ikke er til stede.

Listen i bilag IIIa omfatter således allergifremkaldende ingredienser og stoffer, som altid skal anføres ved deres specifikke navn i ingredienslisten. Listen omfatter følgende ingredienser:

- Glutenholdigt korn og glutenholdige kornprodukter,
- krebsdyr og produkter på basis af krebsdyr,
- æg og produkter på basis af æg,
- fisk og produkter på basis af fisk,
- jordnødder og produkter på basis af jordnødder,
- soja og produkter på basis af soja,
- mælk og mejeriprodukter (herunder lactose),
- nødder og produkter på basis heraf,
- sesamfrø og produkter på basis af sesamfrø.

Endvidere omfatter listen tilsætningsstoffet sulfit, hvilket indebærer, at det altid skal mærkes, hvis koncentrationen af sulfit i produktet er mere end 10 mg/kg.

Det fremgår ikke præcist af forslaget, hvordan tilsætningsstoffer, produktionshjælpemidler, opløsnings- eller bæremidler og aromagivende bestanddele skal deklareres, hvis de er fremstillet ved anvendelse af produkterne fra bilag IIIa.

Listen over allergifremkaldende ingredienser og stoffer kan ifølge forslaget ændres ved forskriftskomiteéprocedure i Den Stående Levnedsmiddelkomité.

For alkoholholdige drikkevarer med en alkoholprocent over 1,2 volumenprocent alkohol er der endnu ikke fastsat regler om ingrediensmærkning. For disse produkter er der i forslaget medtaget en bestemmelse om, at sådanne drikkevarer skal mærkes med ingrediensen, såfremt ingrediensen er optaget på listen i bilaget til forslaget. Gennemførelsesbestemmelserne til denne bestemmelse fastsættes i de respektive komitéer for alkoholholdige drikkevarer eller i Den Stående Levnedsmiddelkomité for de alkoholholdige drikkevarer, der ikke er omfattet af en særlig komité.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Gældende dansk ret

Området er reguleret i bekendtgørelse nr. 741 af 9. august 2000 om mærkning m.v. af fødevarer.

Konsekvenser

Forslaget nødvendiggør en ændring af ovennævnte bekendtgørelse.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser og skønnes ligeledes ikke at have nogen samfundsøkonomiske konsekvenser.

En vedtagelse af direktivet skønnes generelt at medføre et højere sundhedsbeskyttelsesniveau og forbrugerinformationen vil blive forbedret. Dog vil en gennemførelse af forslaget, som det nu foreligger, medføre en forringelse i forhold til de gældende danske regler for vin om mærkning af sulfid og sorbat.

Høring

Forslaget har været i høring efter fødevarerlovens § 6 i en bred kreds af organisationer samt i Det Rådgivende Fødevarerudvalg.

Forbrugerrådet finder det væsentligt, at ingrediensmærkningen bliver så fyldestgørende, enkel og overskuelig som muligt, da ingrediensmærkning - sammen med varedeklaration - er forbrugernes væsentligste kilde til information om indholdet af de produkter, de køber. **Forbrugerrådet** finder det positivt, at der etableres en liste over allergener, der i alle tilfælde skal fremgå af mærkningen, og man finder, at Danmark skal arbejde for en fuldstændig angivelse af de sammensatte ingredienser, således at 25% reglen ikke erstattes af andre 5% og 2% regler, men helt bortfalder. **Forbrugerrådet** finder endvidere, at muligheden for at anvende kategorinavne bør bortfalde, således at ingredienserne mærkes ved deres egentlige betegnelse. Da nogle allergener optræder under mange forskellige specifikke betegnelser, som kan være svære for forbrugeren at identificere, foreslår **Forbrugerrådet**, at allergenet i deklARATIONEN både mærkes med en "samlebetegnelse" (f.eks. mælk eller mælkebestanddele) efterfulgt af den specifikke betegnelse (f.eks. casein), det vil sige: Mælk: casein. **Forbrugerrådet** finder det utilstrækkeligt, at sulfid kun skal deklareres ved et indhold på

mere end 10 mg pr. kg. Forbrugerne har krav på at vide, hvis sulfid (og andre tilsætningsstoffer for den sags skyld) er tilsat den vin, de køber.

Astma-Allergi Forbundet finder, at hovedbudskabet om afskaffelse af 25 % reglen, mærkning af allergener og indskrænkning i brugen af de såkaldte samlebetegnelser lever op til forbundets ønske om bedre mærkning. Samtidig er det yderst positivt, at forslaget gør det muligt at foretage en løbende hurtig revision af listen, hvis det findes nødvendigt. **Astma-Allergi Forbundet** ønsker, at også bærestoffer som indeholder allergener fra listen i Bilag IIIa, skal mærkes. Det er i dag muligt at bruge bl.a. lactose, hvede og visse konserveringsmidler som bærestof, og det er muligt at opleve allergiske reaktioner på disse ingredienser/tilsætningsstoffer. Desuden skal heller ikke overførte tilsætningsstoffer eller tilsætningsstoffer, der er anvendt som et hjælpemiddel i produktionen, mærkes, hvilket skaber problemer for de mennesker, som har en overfølsomhed over for tilsætningsstoffer. **Astma-Allergi Forbundet** ønsker forbedrede regler for små pakker, hvis overflade er under 10 cm², hvilket ikke er medtaget i forslaget. **Astma-Allergi Forbundet** påpeger, at det i forslagets begrundelse under 19 er anført, at sulfid altid og uden mulighed for undtagelse skal nævnes, men det er uklart, om der kun er tale om sulfid i koncentrationer over 10 mg/kg. **Astma-Allergi Forbundet** håber, at forslaget vedtages og implementeres hurtigst muligt under hensyntagen til producenterne, men det undrer forbundet, at der skal gå mere end tre år fra d.d. før forbrugerne kan være sikre på, at varedeklarationen er i orden.

Fødevarerindustrien kan tilslutte sig en ophævelse af 25 % reglen og at der fastsættes en liste over allergener, der i alle tilfælde skal fremgå af mærkningen. Det er dog væsentligt for ordningens praktisk anvendelighed og fleksibilitet, at der er indsat visse undtagelsesbestemmelser for ingredienser, der udgør mindre end 5 % (og 2 %). **Fødevarerindustrien** finder det dog vigtigt at gøre opmærksom på, at afskaffelsen af 25 % reglen vil give anledning til øgede udgifter til mærkning for visse fødevarer i form af længere ingredienslister samt hyppigere ændringer af etiketter. **Fødevarerindustrien** påpeger, at forslaget af retssikkerhedsmæssige grunde bør indeholde en bestemmelse om uundgåelig og utilsigtet tilstedeværelse af allergifremkaldende stoffer. **Fødevarerindustrien** finder, at det ikke fremgår klart af forslaget, hvorvidt tilsætningsstoffer, der ikke har nogen teknologisk funktion i den færdige fødevarer, er omfattet af direktivets mærkningsbestemmelser, hvilket bør præciseres i forslaget. **Fødevarerindustrien** påpeger en fejl i forslagets konsekvensanalyse (side 12, andet sidste afsnit), hvor teksten er i logisk modstrid med selve direktivets hovedmål om at afskaffe 25 % reglen. **Fødevarerindustrien** opfordrer til, at der arbejdes for, at det bliver fast

praksis i EU's lovproces, at der udarbejdes og fremsendes konsoliderede og sammenskrevne udgaver ved enhver successiv ændring af bestemmelser.

Danisco finder, at afskaffelsen af 25 % reglen vil kunne bidrage til bedre forbrugeroplysning, og at de skærpede krav til mærkning af allergifremkaldende ingredienser vil øge sikkerheden for fødevareallergikere. **Danisco** finder, at de ændrede regler vil medføre en række praktiske problemer, og ønsker en fleksibilitet i implementeringen af reglerne. **Danisco** finder det vigtigt, at mærkningen ikke bliver overdrevent kompleks eller virker uoverskuelig på forbrugerne, så central information drukner i lange ingredienslister. **Danisco** hilser det velkommen, at forslaget lægger op til undtagelsesbestemmelser, f.eks. 5% reglen. **Danisco** finder, at der er tale om at kompliceringene unødigt og fylde varedeklarationen med overflødige oplysninger, når det kræves, at der i en forklarende bemærkning tæt ved ingredienslisten skal oplyses om, at ingredienser findes i levnedsmidlet som særkilte ingredienser og som ingredienser i en sammensat ingrediens (artikel 1, c, i). **Danisco** finder, at det klart bør fremgå, at tilsætningsstoffer uden teknologisk funktion i den færdige fødevarer ikke er omfattet af direktivets mærkningsbestemmelser. **Danisco** finder, at teksten "Tilsætningsstoffer til levnedsmidler kan ligeledes forårsage uønskede reaktioner ..." i præambelens punkt 5, kan efterlade det indtryk, at alle tilsætningsstoffer kan forårsage uønskede reaktioner, hvorfor teksten bør ændres til "Det kan ligeledes forekomme, at enkelte tilsætningsstoffer til levnedsmidler kan forårsage uønskede reaktioner ...". **Danisco** formoder, at der er tale om en sproglig fejl i konsekvensanalysen, hvor der står: "Mærkning skal ikke ændres for levnedsmidler, hvor sammensatte ingredienser ikke udgør mere end 25 % af varen ...", idet formuleringen er i direkte modstrid med forslagets hovedformål, nemlig afskaffelsen af 25 % reglen.

Danske Slagterier støtter forslaget om ophævelse af 25 % reglen og indførelse af krav om deklARATION af allergifremkaldende stoffer. **Danske Slagterier** frygter dog, at en opstilling af samtlige indgående ingredienser i samtlige sammensatte ingredienser kan medføre, at ingredienslisten bliver uoverskuelig for forbrugeren. **Danske Slagterier** finder, at 25 % reglen bør erstattes med en 5 % regel, som besluttet af Codex Alimentarius Kommissionen. I relation til forslagets artikel 1, 1), b), ii) hvor det anføres, at ingredienser, der svarer til hinanden eller kan erstatte hinanden, kan anføres med angivelsen "indeholder ... og/eller ..." henholdsvis "indeholder mindst en af følgende ingredienser ...", finder **Danske Slagterier**, at formuleringen i gåseøjnene skal ændres, da der i selve ingredienslisten ikke bør anføres ordet "indeholder". Der bør i stedet formuleres som "... og/eller..." hhv. ".../... og/eller ...". **Danske Slagterier** finder det hensigtsmæssigt, at forslaget træder i kraft samtidig med andre

ændringer af mærkningsdirektivet, jf. forslaget om kategoribetegnelse for kød i SANCO/2119/00-REV 6, som forudses implementeret fra 1. januar 2003.

Mejeriforeningen finder i relation til kategorien "mælkeproteiner" det uheldigt, at eksempelvis kasein og kaseinater og valleproteiner skal indgå i ingredienslisten med den specifikke betegnelse, idet **Mejeriforeningen** antager, at forbrugerne er mere opmærksom på, at et produkt indeholder mælkeproteiner, hvis det er denne betegnelse, der indgår i ingredienslisten.

FDB kan fuldt ud tilslutte sig forslaget om at afskaffe 25 % reglen. **FDB** ville dog have foretrukket, at den helt blev afskaffet og ikke kun erstattet af en 5 % henholdsvis 2 % regel. **FDB** finder, at reglen om, at det skal fremgå af mærkningen, hvis en vare indeholder en ingrediens, der anses for allergent, er et skridt i den rigtige retning.

Det Danske Fjerkræraad finder, at det fremsatte forslag til stk. 5, syvende led, bør udgå, da det vil kunne være forvirrende for forbrugeren med hensyn til den reelle sammensætning af en fødevare. Mærkning efter denne bestemmelse vil desuden også kunne medvirke til at skabe mistillid til fødevareindustrien, idet det kan give det indtryk, at fødevareindustrien ikke har kontrol med, hvilke ingredienser der anvendes.

Vin og Spiritus Organisationen i Danmark (V.S.O.D.) tager udgangspunkt i, at forslaget ikke kan få anden indflydelse på mærkning af vin, frugtvin og spiritus, end at det vil blive et krav for salg i alle EU-landene, at man mærker vin og frugtvin med indhold af sulfitter, og at man fortsat vil kunne vælge at mærke med E-nummer alene. På den baggrund kan **V.S.O.D.** kun se direktivet som en lettelse i forhold til i dag. Det gældende danske særkrav, som **V.S.O.D.** går ud fra vil forsvinde senest i forbindelse med direktivets gennemførelse i dansk ret, giver branchen betydelige vanskeligheder. Mange udenlandske leverandører nægter at anføre "Konserveringsstoffer: Sulfitter" på etiketterne, fordi det er i strid med EU-réglerne. Det betyder, at importørerne skal fjerne krympepak, åbne kasser, tage flasker ud, påføre en label og pakke det hele igen, før varen kan gå videre til kunden. Det betyder en omkostning på typisk 50 øre til en krone pr. flaske og dermed en øget konkurrencefordel for butikkerne syd for grænsen. **V.S.O.D.** tilføjer, at flere EU-landes producent-organisationer rumler med klager til Kommissionen over de danske særkrav.

Økonomaforeningen kan tilslutte sig forslaget.

Landbrugsraadet har oplyst at Dansk Familielandbrug samt Landbrugsraadet ikke har bemærkninger til forslaget.

Specialarbejderforbundet i Danmark har ingen bemærkninger til forslaget.

Efter høringsfristens udløb er der desuden indkommet følgende bemærkninger:

Dansk Industri finder, at muligheden for anvendelse af kategoribetegnelser bør videreføres, når blot der mærkes eksplicit med de enkeltingredienser heri, som eventuelt måtte have allergifremkaldende egenskaber, f.eks. "gummibase (indeholder sojaolie) eller "stivelse (indeholder gluten)".

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Grundnotat er oversendt den 4. oktober 2001.

